GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 21.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 23 Stycznia 1830 roku w Sobotę.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Giełda Warszawska dnia 22 Stycznia 1830 r.

Wexle.		żądano		placono	
Amszterdam 250 z. h.	2 mies.	—	—	—	—
Berlin 100 tal.	2 mies.	594	—	—	—
Z krot. ter.	. . . . . .	—	—	—	—
Gdańsk 100 tal.	2 mies.	594	—	—	—
z krot: ter:	. . . . . .	—	—	—	—
Hamburg, 300 Mk.	2 mies.	901	15	—	—
Lipsk 100 tal.	3 mies.	—	—	—	—
Londyn, 1. l. szter.	2 mies.	—	—	41	15
Moskwa 100 r. b.	1 mies.	183	—	182	15
Petersburg ditto	1 mies.	182	22	—	—
Paryż, 300 fran.	2 mies.	492	—	—	—
Wiedeń, 150 zł. reń.	2 mies.	624	—	—	—
Wrocław, 100 tal.	2 mies.	—	—	—	—

Monety.	żądano		placono	
Złoto Polskie za 100 zło. .	—	—	—	—
Imperjały ros.	—	—	—	—
Dukaty Hol. nowe i sztuka	—	—	—	—
ditto stare. ważne .	19	20	—	—
ditto na passir. . . .	—	—	—	—
ditto austrjackie. . . .	—	—	—	—
Frydrychsdory		—	—	—
Pruski kurant	—	—	—	—
ditto bilety kassowe .	—	—	—	—
Assygna Ros. . . . , . .	—	—	180	—
Bilety bankowe aust: za 100f.R.	—	—	—	—
Einlesung Szeiny ditto .	—	—	—	—

Papiery.	żądano		placono	
Listy zastawne, (*)	99	—	—	—
Obligacje udziałowe po zł. 300	375	—	368	—
Assekuracje skarb: . . .	—	—	—	—
Obligacje pragskie . . .	—	—	—	—
Dow: k. centr. likwidacyjnéj.	—	—	—	—
ditto ditto za żołd. . .	36	—	35	—
ditto ditto za inne. . .	—	—	—	—
Zapisy drogowe.	—	—	—	—
Obligac. ros. 6 od 100 w assyg.	—	—	—	—
ditto ditto w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w Hamb. Cert	—	—	—	—
ditto ditto w Poz. Angl.	—	—	—	—

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE.

KROLESTWO POLSKIE.

Rozkaz dzienny do wojska polskiego.

W kwaterze głównéj w Warszawie dnia (5) 17 stycznia 1830 r.

ZA NAJWYŻSZYM ROZKAZEM.

N. C. J. i K. najłaskawiéj ozdobić raczył, medalem ustanowionym na pamiątkę ostatniéj kampanji przeciw Turkom, Flügel-adjutanta swego, z sztabu głównego części jenerała kwatermistrza jeneralnego, pułkownika Józefa Hauke.

Przeznaczeni zostają. *W jeździe*: przykommenderowany do pułku 3 ułanów, porucznik Józef Piotrowski, do pełnienia obowiązków kapitana bramowego w twierdzy Zamościu, nie przestając liczyć w rzeczonym pułku.

Z bataljonu 1 weteranów czynnych: podporucznik Felix Naramowski, na adjutanta placu twierdzy Zamościa, nie przestając liczyć w tymże bataljonie.

Z bataljonu 2 weteranów czynnych: podporucznik Felix Karwowski, do pełnienia obowiązków adjutanta placu twierdzy Zamościa, nie przestając liczyć w tymże bataljonie. — *Z korpusu inwalidów i weteranów*: porucznik weteranów Józef Kołudzki, do pełnienia obowiązków adjutanta placu miasta Kalisza, z naznaczeniem mu starszeństwa w bataljonie 1 weteranów czynnych.

Otrzymują żądane dymissje dla słabości zdrowia z pensją. *W piechocie*: w pułku piechoty linjowéj J. C. M. W. X. Michała Nr. 1 major Jan Lipiński, w stopniu podpułkownika, z pozwoleniem noszenia munduru. W pułku 6 linjowym, kapitan Franciszek Woliński, z pozwoleniem noszenia munduru. — *W jeździe*: W pułku strzelców konnych, J. C. M. W. X. Alexandra następcy tronu Nr. 1, porucznik Alojzy Rybczyński, w stopniu kapitana, z pozwoleniem noszenia munduru. — *W sztabie placu twierdzy Zamościa*: adjutant placu téjże twierdzy z pułku piechoty linjowéj, J. C. M. W. X. Michała Nr. 1, kapitan Jgnacy Godlewski, w stopniu majora, z pozwoleniem noszenia munduru.

Dla interesów familijnych. *W piechocie*: w pułku piechoty linjowéj J. C. M. W. X. Michała Nr. 1, Juljan Płuszczewski i Edmund Zaremba. W pułku 6 linjowym pedporucznik Stanisław Suchorski.

Naczelny wódz
(podpisano) KONSTANTY W. X. R.

Zgodno z oryginałem p. o. szefa sztabu głównego.
jenerał brygady, *Siemiątkowski.*

(*) Nie licząc w to wartości kuponu wynoszącéj gr. 10.

— *Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy.* —
Stósownie do przepisów Lombardowi tutejszemu służących, podaje do wiadomości publicznéj, a mianowicie osób interessowanych:

1) Że licytacja na fanty w rzeczonym instytucie zastawione, jako to: na srebra różnego gatunku i kształtu, sygnety, brylanty, perły, zegarki, suknie, bieliznę stołową i wszelkiego rodzaju precioza, których właściciele w oznaczonym czasie wykupić lub prolongować zaniedbali; rozpocznie się w dniu 1 marca r. b. i aż do czasu zupełnego onych wyprzedania codziennie od godziny ósméj zrana do pierwszéj z południa w zwykłym lokalu lombardowym w ratuszu głównym przy ulicy Senatorkiéj położo-

nym, odbywać się będzie; życzący więc sobie nabyć rzeczonych przedmiotów zechcą się znajdować w miejscu i czasie wyżéj wyrażonym. Wszelkie zakupione fanty zaraz po przybiciu kupna srebrem lub biletami kassowemi przez plus licytantów płacone bydź winny.

2) Że termin ostateczny do wykupienia lub prolongowania wzmiankowanych fantów pod licytację podpadających do dnia 20 lutego r. b. oznaczonym został; dla tego więc interessanci, a mianowicie właściciele takowych fantów przed upłynienieniem powyższego terminu do kassy lombardu zgłosić się i fanty wykupić lub prolongować są obowiązani.

3) Że ci wszyscy, którzy zaniedbawszy dotąd wykupna fantów swoich w czasie przyzwoitym, tyle jeszcze mimo niniejszego ostrzeżenia na własny interes obojętnemi się staną iż nie będą korzystać z czasu wyżéj oznaczonego do wykupienia albo zaprolongowania zostawionego, a mianowicie którzy takowego wykupna lub prolongacji przed dniem 20 lutego r. b. nie dopełniają, sami tylko sobie będą musieli przypisać winę, gdy pomienione fanty niezawodnie przedane zostaną.

4) Ażeby się nikt z osób interessowanych niewiadomością o niniejszém obwieszczeniu wymawiać w czasie nie mógł, takowe przez pisma publiczne tutejsze jako to: Gazetę rządową, Polską, Warszawską, Korespondenta i Kurjera Warszawskiego do wiadomości powszechnéj podane, niemniej przez wywieszenie drukowanych exemplarzy onego w miejscach publicznych i obwołanie w mieście przy trąbie ogłoszoném zostanie. — Dnia 15 stycznia 1830 r. — Radca stanu prezydent, *Wojda*. — Sekretarz jeneralny, G. *Jahołkowski*.

— *Doniesienie loteryjne z kantorów*
BLUMA i JAKUBOWSKIEGO.

Wygrano w naszych kantorach w saméj V klassie 36 loterji klassycznéj, na numera następujące:

Nr 28,146	zł. 50,000	— 9,760	— 500
— 25,293	— 10,000	— 13,613	— 500
— 30,706	— 2,500	— 19,875	— 500
— 30,783	— 2,000	— 22,603	— 500
— 30,788	— 2,000	— 22,617	— 500
— 3,281	— 1,000	— 24,979	— 500
— 3,450	— 1,000	— 26,558	— 500
— 15,829	— 1,000	— 27,111	— 500
— 15,844	— 1,000	— 27,149	— 500
— 24,109	— 1,000	— 28,148	— 500
— 24,111	— 1,000	— 28,968	— 500
— 24,797	— 1,000	— 28,970	— 500
— 25,285	— 1,000	— 28,983	— 500
— 27,128	— 1,000	— 28,993	— 500
— 28,976	— 1,000	— 29,000	— 500
— 30,703	— 1,000	— 29,719	— 500
— 30,734	— 1,000	— 29,730	— 500
— 703	— 500	— 29,740	— 500
— 1,434	— 500	— 29,969	— 500
— 7,527	— 500	— 30,772	— 500
— 7,539	— 500		

Losów do pierwszéj klassy 37 loterji, całkowitych i ćwierciowych, tak w miejscu jako téż przez korrespondencję w naszych kantorach każdego czasu nabyć można.

Blum i Jakubowski.

Miejsce kantorów: w domu Dyrekcji jeneralnéj loterji, i Towarzystwa król. warsz. przyjaciół nauk, przy ulicy Nowy-świat.

— Przekonawszy się z rodowitych legitimacji po swoich przodkach, iż nazwisko moje Heppner mylnie było pisane i podpisowane w rozmaitych pismach tak cywilnych jak i administracyjnych, ponieważ dotychczas było przez *b.* pisane, a aktualnie pisać się ma podług prawéj méj leyitymacji przez dwa pp., Franciszek Heppner: — aby tedy niemiéć zarzutu jakiego z poprzednich podpisów, tak w interesach prawnych jako też w pewném zaufaniu ukończenia potrzebujących, dla większéj ostróżności postanowiłem podać niniéjsze moje pismo do publicznych gazet i przez trzy numera tychże ogłosić.

Franciszek Heppner.

Wiadomości Warszawskie.

— Stósownie do ostatecznéj decyzji N. Pana, pomnik xięcia Józefa *Poniatowskiego*, umieszczony być ma na piérwszym dziedzińcu pałacu namiestników królewskich, to jest pomiędzy kratą i łańcuchami. Słychać, że odlanie pomnika tego nastąpi w fabryce bronzów panów Gregoire, w któréj odlany został pomnik *Kopernika*. Co do ostatniego z tych pomników, ten nie prędzéj jak za miesięcy trzy będzie mógł stanąć na miejscu swego przeznaczenia. Taż fabryka PP. *Gregoire* trudni się obecnie uskutecznieniem bronzowych ozdób do pomnika *Jana III*, mającego być wzniesionym w kościele XX. Kapucynów w Warszawie, mianowicie zaś puduszki, na któréj spoczywać mają puklerz, miecz, berło i korona królewska, i takowe za dni dziesięć ukończyć się spodziewa.

— W dniu pierwszym lutego r. b. o godzinie 10 zrana w miejscu zwykłych posiedzeń Dyrekcji głównéj towarzystwa kredytowego ziemskiego odbędzie się publiczne posiedzenie władz towarzystwa, na którém odczytane zostanie zdanie sprawy z czynności dyrekcji głównéj w drugiém półroczu 1829 r. załatwionych.

— Dnia 6. b. m. przyszło do bitwy pomiędzy żydami defraudującymi wódkę a ludźmi do dozoru przez administrację użytymi. Jeden z tych ostatnich uderzony grubym kijem, nazajutrz życie zakończył.

— Doszła tu smutna wiadomość z Ciechanowca, iż dziedzic tego miasta Justyn Ciecierski, w 25 roku wieku swego zakończył życie dnia 5 b. m.

— *Sprostowanie.* — W niektórych exemplarzach wczorajszéj gazety w drugim wierszu pod artykułem Anglja, zamiast *Barkson*, należy czytać Jackson.

— Dziś zimna stopni 9.

ROSSJA. Rzeczywisty radca stanu Ewers professor przy uniwersytecie Dorpackim, został na rok 1830 po dwunasty raz obrany rektorem wspomnionego uniwersytetu. Najjaśniéjszy Pan potwierdził ten wybór.

— Prezes rzymsko katolickiego duchownego kollegium Szymon xiąże Giedroić, biskup adramiski, mianowany został koadjutorem Józefa xięcia Giedroicia biskupa Zmudzkiego, z prawem następstwa po nim w godności kościelnéj.

— Ukazem cesarskim z dnia 12 (24) z. m. polecone zostało wybijanie nowéj monety platynowéj w wartości sześciu rubli srebrnych, wielkości srebrnego pół rubla, trzymającéj na wagę $4\frac{82}{90}$ zołotniki czystéj platyny; względem obie-

gu téj monety służą przepisy z postanowienia wydanego względem monet trzech rublowych z platyny robionych.

— Wciągu 1828 roku spuszczono z warsztatów w Petersburgu, Kronsztadzie, Archangelu i Astrachanie, następujące okręty wojenne, jako to: okręty linjowe: *Emhtiten* od 84, *Arcis*, *Katzbach* i *Kulm* każdy od 74 dział; fregaty: *Nadzieja* od 24, *Elzbieta*, *Katarzyna*, *Xiężna Łowicka*, *od 44 dział;* brygi: *Turkmanczaj*, *Djevabulak* i *Ardebit* od 8, *Telemak*, *Ulises*, *Fenix* od 20 dział; szoner *Rauga* o 14 działach; statki parowe *Opit*, *Ochta*, *Newa Kura* i *Araxes*; szalupę kanonierską i dwa inne statki wojenne.

— Kupiec A. C. Roussatier został mianowany konsularnym ajentem francuzkim w Archangelu i w téj własności od rządu naszego zatwierdzony.

— Z Orenburga donoszą pod dniem 2 z. m. o handlu z Chiwą, Kokantem, Taszkentem i stepą kirgiską. Bucharowie coraz bardziej zrzekają się przesądu noszenia tylko własnych wyrobów, i prawie wszystko nabywają z Rossji, bydło zaś od Kirgisów; nietyle jednak sprowadzają mieszkańcy Chivy, a handel z Taszkentem i Kokantem może być uważany jako handel tranzytowy.

— W zeszłym miesiącu umarła na wsi w gubernji Rezańskiéj Anna Bunin, która przez swoje poezje, zjednała sobie sławne imie w Rossji.

AMERYKA POŁUDIOWA. — Donoszą z *Buenos Ayres* że nowe prowincje są spokojne a między Cordową i Sta Fe, zawarty pokój. Z niemi równie jak z Corrientes jesteśmy w najlepszém porozumieniu, wewnętrzne prowincje uspokaja jenerał Quiroga, przedsiebierze środki do podniesienia kredytu krajowego, a mianowicie wartości pieniędzy papierowych, których co rok przeszło za miljon talarów będzie spłaconych.

ANGLJA. — *Z Londynu d.* 5. *stycznia.* — Dziennik *Spectator* twierdzi znowu, że pan Peel zostanie wyniesiony na godność Para.

— *Globe* mowi: Jeżeli się potwierdzi, że xiąże Sasko-koburski zostanie wyniesiony na tron Grecki, tedy będzie to nowym dowodem wysokiego umiarkowania cesarza Rossyjskiego, którego zamiary względem Grecji, były ciągle przedmiotem naszéj zazdrości, iż zrzekł się wpływu na takowy wybór. Sądzimy że największy niedowiarek przekonać się może, że Rossji nie można obwiniać o dumę.— Zresztą zdaje nam się, iż nie radzono się Greków względem wyboru ich władcy. Potomkowie Themistoklesów i Miltiadesów będą mieli monarchę z rodu kimeryjskiego, co Dziennikowi Sporów daje powód do nowéj patetyczności. Co do nas, sądzimy, iż Grecy powinniby przyjąć z wdzięcznością to co im dają, albowiem bez wdania się mocarstw sprzymierzonych byliby dziś ujarzmieni lub zupełnie wytępieni; a choćby im wreście dozwolono wyboru, zawsze byłaby to tylko czysta igraszka dająca pole do intryg i do niesnask domowych. Co się tyczy xięcia obranego przez mocarstwa sprzymierzone, sądzimy iż nie można było lepszego zrobić wyboru. To co w Anglji czyniło go niepopularnym, to jest oszczędność, zbawiennem będzie dla Grecji. Co się tycze formy rządu Greckiego nie słyszeliśmy aby temu krajowi chciano narzucać gotową xięgę praw, sądzimy owszem, iż mocarstwa sprzymierzone nie będą się mięszać do wewnętrznego urządzenia.

— Poseł Stanów Zjednoczonych przy dworze niderlandzkim przybył tu z Nowego-Jorku.

— W celu złagodzenia nędzy w obwodach rękodzielniczych odbyło wczoraj w City wielkie zgromadzenie. — Podług doniesień z Glasgowa, zdaje się iż tam polepszyło się położenie tkaczów materji bawełnianych.

— P. Samuel Howe ajent komitetu greckiego w St. Zjedn. doniósł, iż założył na przesmyku koryntskim miasto Waschingtonja; rząd grecki wyznaczył mu na to 50,000 stremmatów gruntu wolnego od wszelkiéj opłaty na lat 5. W osadzie téj znajduje się teraz 36 rodzin złożone z 200 dusz, prócz 200 robotników którzy dawniéj jako żebracy tułali się po Morei. Osadników opatrzono wszystkiemi potrzebami do uprawy roli; prócz tego dano każdemu 20 dolar. jako pożyczkę na 8 od sta (prawny procent wynosi 10 od sta) mającą się opłacić w 5 latach. Założono szkołę; w niéj Grek który był w Anglji, uczy dzieci podług metody Lankastra i już ma 36 uczniów. P. Hove myśli naprawić z swymi osadnikami port Kenchrä, i prosił już rządu, aby mu dozwolono z dochodów tego portu założyć szpital.

— Synowiec *Waschingtona*, członek sądu najwyższego Zjednocz: Stanów, umarł w Mont Vernon.

FRANCJA. — *Z Paryża d.* 9 *stycznia.* — Minister skarbu ogłosił w Monitorze iż termin do wypuszczenia pożyczki 80 miljonów, wyznaczony na dzień 12 stycznia, w dniu tym niezawodnie będzie odbyty. Minister tylko na publicznem posiedzeniu będzie przyjmować deklaracje, które wyraźne warunki obejmować powinny; aby wszelkich uniknąć nieporozumień, ogłosił szczegóły ściągające się do spomnionéj pożyczki.

— Dzienniki tutéjsze umieściły uwagi nad wyrokiem królewskiego sądu w Poitiers w sprawie drukarza Morisset przeciwko wydawcom dziennika *La Santinelle des deux Sevres.* Dzienniki ministerjalne chwalą go, przeciwnie liberalne uważają go za niesprawiedliwy.

— Dziennik paryzki twierdzi, iż kilku parów znanych z przywiązania do monarchy i do ustawy, podało królowi przełożenie które równie na króla jak na następcę tronu zrobiło wielkie wrażenie.

— Nigdy jeszcze zwołanie izb nie nastąpiło tak późno jak w roku teraźniéjszym; téj zwłoki podają rozmaite przyczyny. Zaraz w pierwszych dniach posiedzenia, przedstawiony będzie izbom budżet, który utrzymać, usilném będzie staraniem ministrów.

— Wyborcy liberalni w Lisieux obrali pana Guizot swym kandydatem na deputowanego. *Gazette* twierdzi że on jest współwydawcą dziennika *Globe.*

— *Cour. fr.* bardzo jest ucieszony zwołaniem izby deputowanych przez vice-króla Egipskiego i ogłoszeniem jéj postanowień przez gazetę turecko-arabską.

— Pan Aguado ogłosił d. 4 b. m. iż z wieczystéj pożyczki hiszpańskiéj upłacono do końca z. r. w ogóle 50,930 piastrów, które kosztowały 2,786,712 fr. 67 cent. Dochody Hiszpanji obliczają w ogóle na 549 miljonów realów, wydatki zaś na 500 miljonow; a zatém pokazuje się przewyżka w dochodach.

GRECJA. — Przy wprowadzeniu senatorów do sali przeznaczonéj na ich posiedzenia, miał prezydent Grecji następującą mowę:

» Mości panowie! Rząd wprowadza WPanów teraz w wykonanie ważnych obowiązków, do których dopełnienia powołani jesteście przez wyrok czwartego zgromadzenia narodowego. Nie tajne wam powody, które zgromadzenie się WPanów do téj zwlekły chwili. Namienił o nich rząd w okólniku swoim z d. 13 września. Wszelako polega mocno na WPanów gorliwości i czynności, w przekonaniu, iż pomimo tego czasu, który upłynął, nie będą spóźnione prace, które wam zgromadzenie w Argos powierzyło. Nie zaniedbamy niczego, aby rezultat ten osiągnąć. Rękojmią tego znajdziecie WPanowie w uwiadomieniach, które prześlą WPanom sekretarze rządu na tém piérwszém posiedzeniu. Nieoddzielnie od ważnych przedmiotów w interessach wewnętrznéj administracji, któremi się Wpanowie zajmować macie, muszą być niezawodnie przedmiotem waszych najszczérszych życzeń i żywéj troskliwości, pytania, za granicą rozpoznawane, a których rozwiązanie będzie miało wpływ na losy Grecji. Względem tych nader ważnych interessów, rząd nie ma jeszcze żadnéj wiadomości ze strony sprzymierzonych dworów. — Wszelako tuszy sobie, że oczekiwanie jego będzie wkrótce zaspokojone, i że znajdą się w stanie oznajmić Wpanom, iż Grecja, dzięki potężnéj opiece swoich dostojnych dobroczyńców stojąc pod tarczą praw narodów, będzie mogła zbierać owoce swoich długich i krwawych ofiar. Wszelako, im mocniéj Grecja pragnie takiego losu, tém mocniéj dowieść powinna na nowo światu postępem restauracji, jakoteż ustaleniem porządku, iż tego jest godna. Ten dowód okazać może tylko przez swoje władze, a W Panowie zajmujecie między temi piérwsze miejsce. Podług tego przekonacie się WPanowie, jak ważnemi są prace waszemu patrjotyzmowi i światłu powierzone i jak święte są obowiązki, które urząd na was wkłada. Nie wątpimy, iż W panowie przez dopełnienie takowych, spełnicie nadzieje narodu i rządu.„

— Rossyjska fregata *Elżbieta*, która przywiozła broń i działa darowane przez N. cesarza rossyjskiego do Poros, podczas burzy utraciła maszty i kilku ludzi. Na pokład jéj udał się kontradmirał Ricord. Dnia 29 listopada admirał de Rigny był jeszcze w Eginie gdzie dnia poprzedniego przybyli admirałowie Malkolm i Heyden. Dnia 3 grudnia przybyły oczekiwane z Stambułu depesze; w dwie godziny potém wyprawiono do Francji z depeszami bryg francuzki la *Cigogne*.

HISZPANIA. — *San Sebastian* 1 *stycznia*. — Z Madrytu nie dochodzi ani konna ani wozowa poczta. Ostatnia poczta musiała się zatrzymać w górach Salinos, a konduktor odesłał listy w pojedynczych paczkach do naszego miasta. Ostre zimno wielu starych ludzi życia pozbawia. W Aragonji nikt nie pamięta tak tęgiéj zimy. Termometr spadł na czternaście stopni podług Reaumura, przytém nie mamy pieców tylko tak zwane brazeros czyli fajerki do węgli, a na węglach kamiennych zupełnie nam zbywa.

— *Z Madrytu d.* 28 *grudnia*. — Królestwo JMć Sycylijscy wyjechali do St Jldefonso; słychać iż dla wielkiego zimna wkrótce powrócą do państw swoich. W polityce zupełna panuje cisza; o amnestji wcale już nie słychać. Jenerał Caro umarł w Alcala, gdzie się był udał po złożeniu urzędu kommendata Madrytu. Jenerał Longa będzie dowódcą w Katalonji. Jenerał Odonell został przeniesiony do Valladolid, następcą jego będzie hrabia Espanna. Rozporządzenie wielkorządcy Estremadury stanowi, iż lasy po obudwóch stronach gościńców mają być w pewnéj odległości wycięte dla zasłonienia poczt od nagłego napadu rozbójników.

NIEMCY. — Codziennie odbieramy pomyślne wiadomości o polepszeniu się zdrowia króla Bawarskiego.

— Gazeta Monachska donosi, iż w wojsku bawarskiém zaprowadzone będzie turnowanie (ćwiczenia gimnastyczne) na wzór jak w wojsku pruskiém i angielskiém. Mówią iż ministerjum spraw wewnętrznych wyznaczyło kommissję do urządzenia stosownego instytutu.

— Pismo *Schwäbische Merkur* umieściło artykuł o chodowaniu koni w kraju Wirtembergskim. Krótki kres życia tych zwierząt (lat 10) przypisuje zbyt wczesnemu ich używaniu i złemu z nimi obchodzeniu się. Powiada, że kraj zużywa kapitał 5,742,002 do 6,000,000 zł. któryby mógłby starczyć na czas dwa razy tak długi; że rząd wydaje co rok 100,000 na ulepszenie koni, lecz ztąd mała wynika korzyść przy niedbalstwie właścicieli i t. d.

— W Itzehoe w xięzstwie Holsztyńskiém utworzyło się towarzystwo do ulepszenia i zachęcania chowu koni, do zaprowadzenia wyścigów, lustracji i przedaży koni akcjonarjuszów przez publiczną licytację. Wyznaczono nagrody za najlepsze klacze do chowu, przez co zapewniona jest korzyść dla tych, którzyby choć w najmniejszéj części mieli udział przy tém towarzystwie.

— W zeszłym roku było w Sztutgardzie urodzonych 985; zmarłych 898 osób.

WŁOCHY. — *Z Neapolu d.* 1 *stycznia*. — Z polecenia rządu naprawiają tu wielkie dzieło za czasów Rzymian wykonane. Jestto tak zwane emissarium, założone przez cesarza Klaudyusza, jestto kanał odchodowy, po większéj części podziemny, starożytnego Lacus Fucinus, dziś Lago di Celano zwanego. Jezioro to w prowincji Abruzzo jest blisko trzy mile długie a półtory mili szerokie, ale że spływają do niego wody z gór, często więc występuje z łożysk swoich i zamienia w bagna okolice na kilka mil do koła. Już w roku 1826 zaczęto pracować koło naprawienia tego kanału i zdaje się iż teraz będzie dokonane, przez co blisko 50,000 morgów ziemi będą przywrócone uprawie, a naprawione olbrzymie dzieło starożytności, otworzy przystęp do pięknéj okolicy, dziś tylko przez gady i węże zamieszkanéj. Bez wątpienia emissarium rzeczone zasługuje bardziéj na uwagę niż emissarium Camilla przy jeziorze albańskiém, które choć nierównie mniejsze, wzbudza powszechną ciekawość podróżnych.

WIDOWISKA W STOLICY

TEATR NARODOWY. — *Chłop miljonowy* czyli *Dziewczyna z świata czarownego*.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nro 472.